

Nieuwsbrief SR Updates - Nummer 35, 2016

Nummer 35, 2016

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:2297](#) 11-10-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:2294](#) 11-10-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:2291](#) 11-10-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:2133](#) 20-09-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:2132](#) 20-09-2016

RECHTSPRAAK

Cassatie in het belang der wet: PIJ-maatregel.

Achtergrond van de vordering is de onduidelijkheid die in de praktijk blijkt te bestaan over de regelgeving betreffende de PIJ-maatregel.

De advocaat-generaal heeft in zijn vordering gewezen op de volgende vijf vragen die in het bijzonder beantwoording zouden behoeven:

1. Wat is de totale duur van de PIJ-maatregel?
2. In welk geval loopt (de termijn van) de PIJ-maatregel wel en in welk geval niet, zulks meer bepaald in het licht van artikel 77s lid 7 aanhef en onder c (oud), thans lid 8, Sr?
3. Omvat de totale duur van de PIJ-maatregel ook de voorwaardelijke beëindiging en de nazorgfase, en zo ja op welke wijze?
4. Welk moment heeft te gelden als het moment waarop de maatregel van rechtswege voorwaardelijk is beëindigd?
5. Op welk tijdstip kan de rechter bijzondere voorwaarden stellen, of anders geformuleerd: kan de rechter omtrent de bijzondere voorwaarden al beslissen voorafgaand aan en anticiperend op de aanvang van de voorwaardelijke beëindiging (de proeftijd)?

Totale duur, gevallen waarin de termijn niet loopt en de voorwaardelijke beëindiging

De eerste drie opgeworpen vragen hangen met elkaar samen en betreffen de totale duur van de PIJ-maatregel, de gevallen waarin de termijn niet loopt en het moment waarop de maatregel voorwaardelijk is geëindigd (waarop de zogenoemde nazorgfase aanvangt). Mede in het licht van de wetsgeschiedenis dient de hier toepasselijke regeling, zoals weergegeven onder 4.2, als volgt te worden uitgelegd.

De maximale duur van de PIJ-maatregel is in beginsel als volgt:

- a. Indien geen verlenging wordt bevolen geldt de PIJ-maatregel ingevolge artikel 77s lid 6 (oud) Sr voor de tijd van drie jaar.

b. Ingevolge artikel 77t lid 3 (oud) Sr is een verlenging van de PIJ-maatregel mogelijk indien sprake is van 'een misdrijf dat gericht is tegen of gevaar veroorzaakt voor de onaantastbaarheid van het lichaam van één of meer personen'. Volgens artikel 77t lid 2 (oud) Sr is de maximale duur in dat geval in beginsel vijf jaar.

c. Indien echter bij de verdachte tijdens het begaan van het hierboven onder b omschreven feit een gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van de geestvermogens bestond, is de maximale duur ingevolge artikel 77t lid 2 (oud) Sr zeven jaar.

Ingevolge artikel 77s lid 6 (oud) Sr en artikel 77t lid 2 (oud) Sr eindigt de PIJ-maatregel van rechtswege voorwaardelijk één jaar voordat de maximale duur van de maatregel is bereikt. In artikel 77s lid 7 aanhef en onder c (oud) Sr is bepaald dat de termijn van de PIJ-maatregel niet loopt 'wanneer de maatregel voorwaardelijk is geëindigd als bedoeld in het zesde lid en artikel 77t, tweede lid'. Op grond van artikel 77tb lid 3 en 4 (oud) Sr kan de rechter de jeugdige tijdens de voorwaardelijke beëindiging van de maatregel (de nazorgfase) voor de duur van maximaal een jaar terugplaatsen in een inrichting als in die bepaling bedoeld.

Overeenkomstig de uit de wetsgeschiedenis (zoals weergegeven in de vordering van de advocaat-generaal onder 29-31) naar voren komende bedoelingen, resteert aldus op het moment van voorwaardelijke beëindiging van de PIJ-maatregel 'van de maximale duur van de maatregel telkens een jaar dat niet wordt ten uitvoer gelegd. Zo is in een titel voorzien voor terugplaatsing in het onfortuinlijke geval dat de jeugdige veroordeelde zich niet richt naar de voorwaarden die aan de beëindiging van de maatregel worden gesteld' (*Kamerstukken II* 2008/09, 31915, 3, p. 28 (MvT)).

Het voorgaande brengt mee dat in de maximale duur van de PIJ-maatregel zoals weergegeven onder 6.1.2 niet is begrepen de termijn tussen de voorwaardelijke beëindiging van de PIJ-maatregel en de onvoorwaardelijke beëindiging, gedurende welke – inclusief verlenging als bedoeld in artikel 77tb lid 1 Sr maximaal twee jaar durende – termijn de jeugdige is gebonden aan de in artikel 77ta lid 1 (oud) Sr en artikel 77tb lid 3 onder a (oud) Sr bedoelde voorwaarden, en dat daarin wel is begrepen de termijn gedurende welke de jeugdige op de voet van artikel 77tb lid 3 (oud) Sr is teruggeplaatst in een inrichting als in die bepaling bedoeld. De duur van die terugplaatsing bedraagt maximaal een jaar, maar mag ingevolge artikel 77tb lid 4 (oud) Sr de duur van de voorwaardelijke beëindiging niet overschrijden. In het geval waarin de duur van de terugplaatsing de duur van de voorwaardelijke beëindiging zou overschrijden, brengt deze bepaling mee dat de hiervoor weergegeven maximale duur van de PIJ-maatregel wordt bekort tot het tijdstip waarop, na uiterlijk twee jaar, de voorwaardelijke beëindiging eindigt.

Welk moment heeft te gelden als moment waarop de maatregel voorwaardelijk is beëindigd?

Ingevolge artikel 77t lid 1 (oud) Sr kan het Openbaar Ministerie vóór het moment waarop de maatregel voorwaardelijk eindigt vorderen dat de maatregel wordt verlengd. Ingevolge artikel 509q lid 1 Sv blijft in dat geval de maatregel onvoorwaardelijk voortduren, totdat onherroepelijk is beslist op de vordering tot verlenging.

In geval van toewijzing van de vordering tot verlenging van de PIJ-maatregel geldt als moment waarop de verlenging is ingegaan het moment waarop de voorwaardelijke beëindiging zou zijn ingegaan indien geen vordering tot verlenging zou zijn ingediend. Ingeval afwijzend wordt beslist op de vordering tot verlenging van de maatregel, moet het moment waarop de voorwaardelijke beëindiging ingaat geacht worden te zijn gelegen op het moment waarop de voorwaardelijke beëindiging zou zijn ingegaan indien geen vordering tot verlenging zou zijn ingediend.

Het stellen van bijzondere voorwaarden voorafgaand aan de voorwaardelijke beëindiging

Volgens de tekst van artikel 77tb lid 3 (oud) Sr kan de rechter ‘tijdens’ de voorwaardelijke beëindiging van de maatregel de in die bepaling genoemde voorwaarden stellen. Strekking van deze bepaling is om de mogelijkheid te bieden van nazorg die zo goed mogelijk toegesneden is op de begeleiding van de jeugdige. Teneinde het mogelijk te maken dat deze nazorg zo spoedig mogelijk op gang komt, verzet deze bepaling zich niet ertegen dat in voorkomende gevallen de rechter al vóór de aanvang van de voorwaardelijke beëindiging de in artikel 77tb lid 3 (oud) Sr bedoelde voorwaarden stelt, welke voorwaarden door de jeugdige dienen te worden nageleefd vanaf de aanvang van de voorwaardelijke beëindiging.

Het middel komt op tegen het oordeel van het hof dat artikel 77s lid 7 aanhef en onder c (oud) Sr aldus dient te worden begrepen dat de termijn van de PIJ-maatregel ook loopt tijdens de voorwaardelijke beëindiging van de maatregel.

Voor zover dit oordeel in strijd is met hetgeen hiervoor is overwogen, is het terecht voorgesteld. Dit behoeft echter niet tot cassatie te leiden. Hetgeen het hof, zoals weergegeven onder 3.2.1, heeft overwogen over de gronden van de verlenging draagt het oordeel van het hof aangaande de verlenging van de termijn van de PIJ-maatregel zelfstandig.

Het middel kan niet tot cassatie leiden.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 11-10-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:2297

Zaaknummer: 16/00914

Rechters: W.A.M. van Schendel, H.A.G. Splinter-van Kan, V. van den Brink, A.L.J. van Strien en M.J. Borgers

Wetsartikelen: 77s Sr en 77t Sr

RECHTSPRAAK

Is het iemand noemen van postdief tenlastelegging van een ‘bepaald feit’ als bedoeld in artikel 261 lid 1 Sr?

Het middel klaagt over het oordeel van het hof dat sprake was van tenlastelegging van een ‘bepaald feit’ in de zin van artikel 261 Sr.

Vooropgesteld moet worden dat sprake is van tenlastelegging van een ‘bepaald feit’ als bedoeld in artikel 261 Sr, indien het feit op een zodanige wijze door de verdachte is ten laste gelegd dat het een duidelijk te onderkennen concrete gedraging aanwijst.

Daarvan is bijvoorbeeld geen sprake indien het ‘feit’ niet het gedrag van de betrokkene betreft maar een eigenschap die hem wordt toegedicht en evenmin, zo het wel gaat om diens gedrag, indien dat gedrag slechts in algemene termen wordt geduid en derhalve niet wordt toegespitst op een voldoende geconcretiseerde gedraging. Opmerking verdient nog dat dit vereiste niet geldt bij de – van een lichter strafmaximum voorziene – strafbaarstelling van belediging in artikel 266 lid 1 Sr (vgl. HR 14 juni 2016, ECLI:NL:HR:2016:1198, NJ 2016/346).

Het oordeel van het hof dat de in de bewezenverklaring voorkomende uiting ‘[betrokkene] van Sandds B.V. is een postdief’ de tenlastelegging van een ‘bepaald feit’ als bedoeld in artikel 261 lid 1 Sr oplevert, geeft niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting.

Dat oordeel is ook niet onbegrijpelijk, in aanmerking genomen het kennelijke oordeel van het hof dat die uiting erop neerkomt dat de aangeefster in het kader van de uitoefening van haar werkzaamheden voor het postvervoerbedrijf Sandd B.V. poststukken heeft gestolen.

De Hoge Raad tekent hierbij aan dat de onderhavige zaak verschilt van de zaak die aan de orde was in HR 14 juni 2016, ECLI:NL:HR:2016:1198, NJ 2016/346 in die zin dat het daar ging om een samenstel van verschillende aantijgingen dat in overwegende mate slechts een aanduiding vormde van in meer algemene termen vervatte gedragingen of eigenschappen van diverse betrokkenen en dat als geheel te weinig toegespitst was op voldoende geconcretiseerde gedragingen van bepaalde personen.

Het middel faalt.

Het middel klaagt dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM in de cassatiefase is overschreden omdat de stukken te laat door het hof zijn ingezonden.

Het middel is gegrond. Gelet op de aan de verdachte opgelegde voorwaardelijke geldboete van € 340 en de mate waarin de redelijke termijn is overschreden, is er geen aanleiding om aan het oordeel dat de redelijke termijn is overschreden enig rechtsgevolg te verbinden en zal de Hoge Raad met dat oordeel volstaan.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 11-10-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:2291

Zaaknummer: 14/06522

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu, H.A.G. Splinter-van Kan, A.L.J. van Strien en E.F. Faase

Advocaten: Th.J. Kelder

Wetsartikelen: 261 Sr

RECHTSPRAAK

Witwassen geldbedrag onmiddellijk afkomstig uit eigen misdrijf?

Het middel klaagt over het oordeel van het hof dat het onder 1 bewezenverklarde ‘witwassen’ oplevert.

Het middel doet een beroep op rechtspraak van de Hoge Raad over in het bijzonder het verwerven of voorhanden hebben van onmiddellijk uit eigen misdrijf afkomstige voorwerpen. Die rechtspraak komt er – kort gezegd – op neer dat in zulke gevallen bepaaldelijk eisen worden gesteld aan de motivering van het oordeel dat sprake is van (schuld)witwassen in die zin dat dan uit die motivering moet kunnen worden afgeleid dat de verdachte het voorwerp niet slechts heeft verworven of voorhanden heeft gehad, maar dat zijn gedragingen ook (kennelijk) gericht zijn geweest op het daadwerkelijk verbergen of verhullen van de criminele herkomst van het voorwerp (vgl. met verdere verwijzingen HR 2 juli 2013, ECLI:NL:HR:2013:150, *NJ* 2013/515, r.o. 6.4.1, 6.4.2 en 6.5).

Kennelijk heeft het hof met betrekking tot de criminele herkomst niet aannemelijk geacht dat het betrokken geldbedrag ‘onmiddellijk uit eigen misdrijf afkomstig’ was. Dat oordeel is niet onbegrijpelijk nu uit het proces-verbaal van de terechtzitting in hoger beroep noch uit de aan dat proces-verbaal van de terechtzitting gehechte pleitaantekeningen blijkt dat door of namens de verdachte met voldoende concretisering is aangevoerd dat het bij de verdachte aangetroffen geldbedrag onmiddellijk afkomstig is uit eigen misdrijf, terwijl uit de door het hof gebezigde bewijsvoering en het onder 2 bewezenverklarde evenmin rechtstreeks voortvloeit dat het geldbedrag onmiddellijk afkomstig is uit een door de verdachte zelf begaan misdrijf.

Dat betekent dat voormelde nadere motiveringseisen in de onderhavige zaak niet van toepassing zijn. Het oordeel van het hof dat het bewezenverklarde kan worden gekwalificeerd als witwassen, geeft derhalve niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting en is toereikend gemotiveerd.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 11-10-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:2294

Zaaknummer: 15/04571

Rechters: W.A.M. van Schendel, H.A.G. Splinter-van Kan en Y. Buruma

Advocaten: R.J. Baumgardt

Wetsartikelen: 42obis Sr

RECHTSPRAAK

De beslissing de officier van justitie niet-ontvankelijk te verklaren is een einduitspraak in de zin van artikel 138 Sv, zodat daartegen hoger beroep openstaat.

Het middel klaagt dat het hof de officier van justitie ten onrechte, althans onvoldoende gemotiveerd niet-ontvankelijk heeft verklaard in het ingestelde hoger beroep.

De beslissing van de rechtbank tot niet-ontvankelijkverklaring van de officier van justitie in de vervolging is een einduitspraak in de zin van artikel 138 Sv. Ingevolge artikel 404 lid 1 Sv staat tegen een dergelijke einduitspraak hoger beroep open. Het hof heeft de officier van justitie dus ten onrechte niet-ontvankelijk verklaard in het ingestelde hoger beroep. De omstandigheid dat de rechtbank heeft volstaan met het geven van een mondeling vonnis dat is aangetekend in het proces-verbaal van de terechtzitting, kan grond vormen voor vernietiging van dat vonnis in hoger beroep op de grond dat het niet aan de voorschriften van artikel 358 en 359 Sv voldoet, maar brengt niet mee dat geen sprake is van een einduitspraak waartegen hoger beroep kan worden ingesteld.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Leeuwarden, Economische Kamer, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 20-09-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:2133

Zaaknummer: 15/02895

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu en M.J. Borgers

Wetsartikelen: 138 Sv, 348 Sv en 404 Sv

RECHTSPRAAK

De beslissing de officier van justitie niet-ontvankelijk te verklaren is een einduitspraak in de zin van artikel 138 Sv, zodat daartegen hoger beroep openstaat.

Het middel klaagt dat het hof de officier van justitie ten onrechte, althans onvoldoende gemotiveerd niet-ontvankelijk heeft verklaard in het ingestelde hoger beroep.

De beslissing van de rechtbank tot niet-ontvankelijkverklaring van de officier van justitie in de vervolging is een einduitspraak in de zin van artikel 138 Sv. Ingevolge artikel 404 lid 1 Sv staat tegen een dergelijke einduitspraak hoger beroep open. Het hof heeft de officier van justitie dus ten onrechte niet-ontvankelijk verklaard in het ingestelde hoger beroep. De omstandigheid dat de rechtbank heeft volstaan met het geven van een mondeling vonnis dat is aangetekend in het proces-verbaal van de terechtzitting, kan grond vormen voor vernietiging van dat vonnis in hoger beroep op de grond dat het niet aan de voorschriften van artikel 358 en 359 Sv voldoet, maar brengt niet mee dat geen sprake is van een einduitspraak waartegen hoger beroep kan worden ingesteld.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Leeuwarden, Economische Kamer, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 20-09-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:2132

Zaaknummer: 15/02042

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu en M.J. Borgers

Wetsartikelen: 138 Sv, 348 Sv en 404 Sv